

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 16 września 2020 r.

BADK.DPK.133.129.2020 GK

P10-83/20	Data wpływu petycji 28 lipca 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 14 września 2020 r.

**EMERYTURY Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH**

TEMAT

**ZMIANA PRZEPISÓW O PRZEJŚCIU NA EMERYTURĘ
POWSZECHNĄ PO WCZEŚNIEJSZEJ EMERYTURZE**

WNOSZACY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmian w art. 1 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w celu wprowadzenia w art. 194i zapisu o niestosowaniu art. 25 ust. 1 wobec wszystkich ubezpieczonych, bez względu na rok urodzenia, którzy odeszli na wcześniejsze emerytury przed 1 stycznia 2013 r.

UZASADNIENIE WNOSZACEGO PETYCJE:

Autor petycji jest emerytowanym nauczycielem z rocznika 1956, na emeryturę przeszedł w 2007 r. na mocy art. 88 Karty Nauczyciela. W 2013 r. weszła w życie ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zastosowano art. 25 ust. 1b, na podstawie którego podstawa emerytury powszechnej została pomniejszona o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych. Skutkiem tego było zawieszenie emerytury powszechnej, która była mniej korzystna. Autor petycji podkreśla, że został narażony na skutki prawne pobierania wcześniejszej emerytury, których nie był w stanie przewidzieć w momencie przechodzenia na emeryturę. Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. zmieniła przepis art. 25b ust. 1 ale tylko dla rocznika 1953. Nowelizacja nie zmieniła sytuacji nauczycieli, którzy mieli możliwość przejścia na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela (bez względu na wiek).

Autor petycji uważa, że umożliwienie wcześniejszego przejścia na emeryturę przez nauczycieli było w konsekwencji niejako „pułapką”. Podkreśla, że nauczyciele zostali zaskoczeni wstecznym działaniem przepisu wprowadzonego bez przepisów przejściowych. Nie zastosowano tu naczelnej zasady *lex retro non agit*. Wskazuje, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego¹ naruszono również zasadę zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Konstytucyjna zasada równości wskazuje, że błąd ten powinien zostać naprawiony również w stosunku do innych roczników.

W opinii autora petycji ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. jest dyskryminująca i niesprawiedliwa społecznie, ponieważ uwzględnia naprawę krzywd tylko rocznika 1953. Twierdzi też, że do osób znajdujących się w opisanej sytuacji nie przemawia argument, że znowelizowana ustawa naprawia błędy wskazane przez Trybunał w stosunku do kobiet z 1953 r., gdyż ustawę rozszerzono ale tylko o mężczyzn z 1953 r. oraz to, że rozszerzenie ustawy byłoby za drogie.

¹ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r. (sygn. akt P 20/16) „Zasady przyznawania świadczeń emerytalnych w starym i nowym systemie ubezpieczeń społecznych”.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 1222) w art. 1 stanowi: W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, 252 i 568) po art. 194h dodaje się art. 194i i art. 194j w brzmieniu:

„Art. 194i. Do ustalenia podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ubezpieczonego urodzonego w 1953 r., nie stosuje się przepisu art. 25 ust. 1b, jeżeli wniosek o przyznanie tej emerytury zgłosi w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 1222), pod warunkiem że prawo do emerytury przed osiągnięciem wieku emerytalnego ma ustalone na podstawie wniosku złożonego przed 1 stycznia 2013 r.

Art. 194j. 1. Kwotę emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ubezpieczonemu urodzonemu w 1953 r., który wcześniej pobierał emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1b na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., ustala się ponownie od podstawy ustalonej z zastosowaniem art. 194i.

2. Przeliczeniu podlega podstawa obliczenia emerytury przyjęta w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury.

3. Do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie uwzględnia się kolejne zmiany wysokości świadczenia.

4. Emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku gdy prawo do tej emerytury było zawieszane - od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata.

5. Jeżeli ponownie ustalona wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 jest wyższa od wypłacanej dotychczas, emerytowi wypłaca się wyrównanie. Kwotę wyrównania stanowi różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od dnia, o którym mowa w ust. 4, do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ich waloryzacji, a sumą kwot wypłaconych w tym okresie.”

INFORMACJE DODATKOWE:

Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS miała na celu przystosowanie przepisów do wytycznych zawartych w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r. (P 20/16) w sprawie zasad przyznawania świadczeń emerytalnych w starym i nowym systemie ubezpieczeń społecznych. Trybunał stwierdził, że art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 oraz z 2019 r. poz. 39), w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 r., w zakresie, w jakim dotyczy urodzonych w 1953 r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej².

Na wspólnym posiedzeniu senackiej Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej, 30 lipca 2020 r. odbyło się pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (druk senacki nr 160). Założenia projektu pokrywają się z postulatami niniejszej petycji.

Połączone komisje senackie w pracach nad projektem uzyskały opinie:

- Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego,
- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Zastępcy Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Ministra Finansów,
- Ogólnopolskiego Porozumienie Związków Zawodowych,
- Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Należy podkreślić, że projekt ustawy nie obejmuje osób, które spełniły wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury powszechnej na podstawie art. 24 przed 1 stycznia 2013 r., czyli przed tą datą ukończyły: 60 lat – kobiety, 65 lat – mężczyźni.

Senat na 15. posiedzeniu 11 września 2020 r. przegłosował ustawę, po uprzednim przyjęciu dodatkowego sprawozdania komisji (druk nr 160 X) i skierował ją 11 września br. do Sejmu. Na dzień sporządzenia informacji Sejm nie nadał swojego numeru projektowi senackiemu. *Druki senackie nr 160 S i 160 X są dołączone do materiałów petycji.*

UWAGI DODATKOWE:

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie Zasad techniki prawodawczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) w § 82 stanowi, że nowelizacja ustawy polega na uchyleniu niektórych jej przepisów, zastąpieniu niektórych jej przepisów przepisami o innej treści lub brzmieniu lub na dodaniu do niej nowych przepisów.

Zgodnie z § 91 nie nowelizuje się przepisów zmieniających inną ustawę.

OPRACOWAŁA

Gabriela Kopania

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

² Art. 2 Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

